

Нещодавно відзначено 20-ту річницю визнання української незалежності Польщею. Ця країна була першою з тих, хто визнав нашу державу. Від того часу українсько-польські стосунки ідуть по висхідній лінії. Однак у середовищі різних польських організацій є особи, які не розуміють важливості дружби двох країн і намагаються всіляко її перешкодити, витягуючи на поверхню старі історичні міфи та непорозуміння. Водночас українська влада у взаєминах з польською меншістю дотримується норм толерації, великих поступок і повного сприяння для національного розвитку. Конкретних прикладів чимало. Про це ми неодноразово писали.

Справедливі вимоги польської меншини постійно виконуються, але, на жаль, не створено аналогічних умов для українців, що проживають на території сучасної Польщі.

Чи не щоденно в Україні, особливо в Галичині та Волині, відкриваються пропам'ятні знаки, пропам'ятні хрести і не тільки тим діячам, що творили в галузі науки, культури, мистецтва, але й тим особам, які відкрито виступали проти української національної окремішності, або ж із зброєю в руках виступали проти української державності.

В Польщі, в часі недавньої передвиборчої кампанії чи не головним пропуском для окремих кандидатів, що балотувалися до вищих органів влади, була огульна атака на ОУН чи УПА. Знову у найкращих традиціях польських націоналістів попередніх епох формується негативний образ українця.

Особливо активним у цьому є Товариство пам'яті жертв злочинів українських націоналістів у Вроцлаві, місті, яке і надалі утримує чільне місце у фальсифікації українського минулого і сучасного. До них приєднуються товариство мілоснікув Львова і кресів Південно-Східних і Товариство мілоснікув Волині і Полісся у Варшаві; Округ Волинський 27 Волинської Дивізії піхоти Армії Крайової у Вроцлаві. Всі ці організації присвоїли собі право вперто критикувати тих, хто вчинив злочини щодо польської народності, але ніколи у публікаціях, чи книжках представників цих товариств нема об'єктивного висвітлення злочинів вчинених польськими організаціями над українцями. Знову стали з'являтися книги, написані у екстремістському стилі, на основі пропагандистських, створених ще у радянські часи міфів.

Ось список книг, які в Інтернеті пропонує Товариство пам'яті жертв злочинів українських націоналістів у Вроцлаві.

Тадеуш Патер «Румно у воеводстві Львівським». Книжка видана Інститутом пам'яті і світовим конгресом кресов'ян; Степан Секірка та Генрик Команьські «Людобуйство dokonane через націоналістів українських у воеводстві Львівським в роках 1939-1947». У ній описується «злочини» українських націоналістів в Бібрці, Доброліні, Брозові, Яворові, Ярославі, Перемишлю, Ліско, Руска, Рудки, Самборі, Жовкві, Красно та інших місцевостях

Галичини і ніякої об'єктивної інформації про напади польського підпілля і польської влади на українців. Особливо старається Щепан Секірка і Ко, які видали книги: «Людобуйство dokonane через націоналістів українських у воеводстві станіславівським в роках 1939-1946», «Людобуйство dokonane через націоналістів українських на поляках у воеводстві Тернопільському в 1939-1946 роках», знову ж таки п.Секірка у співавторстві видає «Провідник – пам'ятники, таблиці пам'яті і могил на терені Польщі жертв людобуйства dokonaniх на поляках через ОУН і так звану УПА в 1939-1946 р.р.». автори ні словом не зачеплять того, що полуднево-східні землі – це одвічні українські території, населені корінним етносом і які були загарбані польськими можновладцями у різні історичні епохи. До цього списку належить ще одна праця цього ж Секірки, Генріка Команського та інших під назвою «Каталог вистави людобуйства на поляках через ОУН-УПА на кресах Південно-Східних в роках 1939-1947». (Зауважмо, що і надалі вживається відверто імперіалістична термінологія попередніх століть, як от «Східні креси», адже про які «креси» може йти мова після вересня 1939 року!) І знову ж ці землі, з легкої руки авторів, стали законними польськими землями.

Генріх Команські з тими ж авторами, пропонує, а властиве, пропонують кресов'яки, книжку під назвою «Людобуйство dokonane на духовенстві латинського обряду через ОУН-УПА і разом із знищенням об'єктів сакральних римо-католицьких на кресах південно-східних 1939-1947» Сам заголовок нагадує звичайну агітку. Де тут наука? Де історична об'єктивність? Можна порадити авторам підрахувати, скільки українських церков, каплиць та інших сакральних об'єктів греко-католицького та православного обрядів було знищено «глибоко» віруючими поляками ще в часі існування Другої Речі Посполитої, що викликало обурення у всьому світі і скільки їх було спалено в роки війни і знищено або конфісковано польською комуністичною владою у 1944-1950-их рр. Однак ці автори таким фактами не цікавляться, адже їм важливо випустити очорнюючу писанину і здобути сумнівні політичні дивіденди.

На жаль на сторінках невеликої статті годі перерахувати імена всіх українських священиків, знищених на теренах Лемківщини, Холмщини, Надсяння чи Підляшся.

Казімір Туржанські запропонував свою книгу «Екстермінація людності польської на Теробовлянщині в роках 1939-1946» Знову ж таки не проводяться паралелі тієї ж екстермінації українців у Лемківщині, Надсянні чи Холмщині, де їх чимало загинуло від рук польського підпілля та офіційної польської влади, особливо після закінчення Другої світової війни.

Євгеніуш Ружанські запропонував свій книгу-роздум під назвою «На Волинських кресах. Наїзд». Ми можемо згодитися з автором щодо його «ностальгії за втраченою Вітчизною», але така ж ностальгія, без сумніву, є і в українців, які втратили свою Вітчизну в результаті злочинних дій польського підпілля чи комуністичного уряду в часі акції «Вісла».

Здіслав Конечні – абсолювент гімназії і ліцею ім.Ягайла в Пшеворську, відділу гуманітарних наук Любельського університету репрезентує книжку «Стосунки польсько-українські на землях нинішньої Польщі в роках 1918-1947». Аполоніуш Завільські

представив читачам свою книжку під назвою «Знову оживають кургани». Шовіністичним духом віє від книги Антоні Пшибиша «Де є наша земля» (!). Це лише невеличка частина того, що виходить з-під пера імперіалістично налаштованих польських істориків, письменників і краєзнавців.

Нещодавно на одному із польських сайтів (Див. [Blogmedia 24.pl](http://Blogmedia24.pl)) була опублікована стаття під назвою «Націоналізм на Україні в реляції туристів з Польщі». З підзаголовком «Це є розповідь, що підтверджує експансію націоналізму за нашою східною границею». Стаття тенденційна, щоб не написати відверто антиукраїнська, явно надумана з шовіністичними видумками і втручанням у внутрішні справи сучасної суверенної України. Ніхто з молодих українців ніколи б не протестував, дивлячись як поляки поклоняються своїм національним героям.

Антиукраїнським опусом можна назвати статтю Владислава Філова під назвою «Антипольські акції націоналістів, українських». В яких тільки гріхах автор не звинувачує українських націоналістів і, як і «вищезгадані автори, ні слова «про людобуйство» українців на тих же «кресах», тобто на наших українських землях. З цих згаданих книг і публікації об'єктивного видається нам стаття Данути Несп'як «СРСП проти Польщі. Боротьба за Львів у 1940-их» (в українському перекладі Остапа Козака. Див. <http://www.ispravda.com.ua/digest/2011/12/2/63553>

). В резюме статті читаємо: «У березні 1943 р. англійці мали намір подарувати полякам один із своїх крейсерів. Сікорський (прем'єр-міністр Польщі в еміграції. І.Ф.) проголосив, що корабель повинен носити назву «Львів». На таке англійці піти не могли, оскільки передбачали незадоволення Сталіна. В результаті поляки від подарунку відмовилися».

Але ні Сікорський, ні нинішні польські шовіністи ніколи не відмовляться від польськості Львова. Про це мусимо пам'ятати!

Взагалі за останні роки йде «тиха» польська експансія на «креси» і, звичайно, найбільше її проявів бачимо в Галичині, часто при мовчазній згоді місцевої влади. Чомусь, знову ж таки за останні роки ми не бачимо друкованого матеріалу, зокрема спогадів тих українців, що вижили під час польської екстермінації 1944-1959 рр. Для того є електронні мас-медіа, якщо бракує грошей на видання книг.

Не хочу образити членів товариств «Надсяння», «Холмщина», «Лемківщина», але спогадів про пережиту ними трагедію є дуже і дуже мало. В порівнянні із польською шовіністичною друкованою навалою. Невдовзі буде пізно, і ми знову залишимося у порівняльній історичній диспропорції.

І ще. Багато наших вчених-дослідників від історії, чомусь стараються уникати теми злочинів АК проти українців, очевидно вважаючи її «неприємною». Правда, не всі. Програємо ми, шановні історики, в історичному поступі досліджень українсько-польських взаємин.

Польські екстремісти з радістю зустріли повідомлення з України про створення тут польською меншиною політичної партії. Звичайно, демократичні засади нашої країни дають можливість різним етносам творити свої політичні середовища, однак це не означає, що програми таких партій мають містити пункти, пов'язані із запереченням

української державності, або розчленуванням української території. Сподіваємося новостворена партія не збирається запозичувати шовіністичні гасла «кресових» організацій.

Ігор Федик